

SLAG OM DE NESTKASTEN

Elk voorjaar als de boomklever z'n monter „tuu-tuu-tuu . . . door de hoge — nog kale — beuken laat klinken, vragen we ons af of de fraaie blauwspechtjes weer het oude holletje in de boom tegenover ons huis zullen betrekken. Dat hebben ze nu drie seizoenen achter elkaar gedaan. Maar dit keer was een gewiekst pimpelpaar hen voor! Of er nog gebakkeleid is om de woning, is ons niet bekend, wèl, dat ook de groene specht er een oogje op had. Keurig heeft hij een rand rondom de voor hem te kleine opening weggebeiteld, doch daar bleef het bij. Hij vond wederom in de laan een nestholte, die voor gebruik gereed was.

Ook is het in de lente altijd weer een zaak, die ons hevig interesseert, wat we in de nestkasten in de tuin kunnen verwachten. Zullen het weer koolmezen en roodstaarten zijn? Daar hebben we ze eigenlijk voor opgehangen. Ze zijn gemaakt door leden van onze vogelbeschermingswacht, handig in het gebruik en rondom het vlieggat een zinken plaatje, zodat geen specht of eekhoorn er gijntjes mee uithalen kan.

Het ging ditmaal echter anders dan we gewoon waren. Toen de vogelbent het voorjaar in het hoofd begon te krijgen, constateerden we al gauw, dat de mussen een meer dan normale belangstelling aan de dag legden voor de nestkasten. Tot dusver was dit nog nimmer geschied en we maakten er ons aanvankelijk helemaal geen zorgen over. We zouden wel eens willen zien, dat zo'n dikke schommel van een huismus zich door

het vlieggat wurmde. De openingen in de zinken plaatjes waren immers op maat gemaakt en destijds was ons verzekerd, dat we echte „mezenkasten" hadden.

Edoch, van 's morgens vroeg af zaten de mussen bij en op de nestkasten. Ze maakten een kabaal van je welste en op de wijze, waarop man en vrouw beurtelings op de nestkasten wipten en dan weer op een tak in de onmiddellijke nabijheid, werd het ons duidelijk, dat ze hun plannen aan de mogelijkheden toetsen.

Van die tijd af werd een en ander scherp geobserveerd. Toen een koolmezenpaar zich een paar dagen later vlot installeerde in de nestkast dicht bij huis, meenden we nog, dat het met die mussen wel zou loslopen, maar op een goede morgen zagen we zo'n dikke vrouwtjesmus met een stuk rafelig touw in de snob op een der andere kasten afgaan en — zonder enige moeite naar binnen schieten.

Eerst tegen de avond hadden we gelegenheid voor een contrôle en daarbij bleek dat in zes nestkasten de mussen druk bezig waren geweest het kraambed te spreiden! Nu krioelt het bij ons in de omgeving toch al van deze straatjongens onder de vogels en wij besloten derhalve niet mede te werken aan uitbreiding van de stand. Kort en goed: de nestkasten, driekwart gevuld met echt huismussennestmateriaal, werden leeggehaald. Het was aardig te zien, dat zich op de bodem en ook tussen het materiaal tal van stukjes groen blad bevonden. Dat

groen was afkomstig van . . . een spinaziebed in onze tuin!

Na onze inmenging begonnen de mussen onmiddellijk nieuw nestmateriaal aan te slepen, dat de volgende dag door ons weer verwijderd werd. Het ging zo'n beetje tegen elkaar: ternauwernood waren de nestkasten weer leeg of de mussen begonnen onverdroten met de herbouw. Wel maakten ze hun nesten steeds provisorisch en het tempo werd opgevoerd, wat begrijpelijk is, want de vrouwtjes verkeerden natuurlijk in legnood. Zo troffen we dan ook op een goede dag het eerste eitje aan op een heel, héél bescheiden onderlaag van wat haar, droog gras en enkele blaadjes.

We vonden het in dit stadium geenszins leuk als spelbreker op te treden, maar anderzijds hadden we het in ons hoofd gezet de nestkasten voor mezen c.s. te reserveren. Daarom stopten we maar een stuk hout in elk vlieggat, waarmee de toegang natuurlijk voldoende gebarricadeerd was, maar — met de mussen ook andere gevederde vrienden buitengesloten werden.

Het was overigens bijna aandoenlijk te zien, hoe de mussen nóg trachtten zich langs die stok in het vlieggat naar binnen te wurmen. Er werd nijdig in dat stuk hout gepikt en wij zagen onmiskenbaar pogingen aanwenden het obstakel er uit te wringen. Twee dagen duurde dit — toen drong het blijkbaar tot de mussen door, dat er tegen de bierkaai niet te vechten valt . . .

Inmiddels ging er een telefoontje naar de Plantenziektenkundige Dienst in Wageningen. We wilden toch wel eens de maten van onze nestkastopeningen verifiëren. Die waren allen zo om en de bij 30 mm.

„Mijnheer” zei de deskundige, „de openingen zijn te groot! Bij 26 mm kan praktisch

alleen de zwartkop er door, neem dus maar 27 mm. Dat is de juiste maat voor alle mezen, roodstaart etc. Van mussen zult u dan gegarandeerd geen last meer hebben!” Enfin, toen hebben we bij de smid nieuwe zinken plaatjes laten maken, waarin gaten met een middellijn van 27 mm werden uitgeponst. Tot op een haar nauwkeurig. Die werden toen voor de nestkasten geschroefd en vervolgens maar afwachten of we nog kans hadden op mezen c.s.

Er gingen twee dagen overheen en toen zagen we tot onze verbijstering de mussen opnieuw de aanval openen op de verbeterde nestkastjes. Het was waarlijk de moeite waard te zien, hoe dán de een dán de ander trachtte zich door de opening te wringen. Het was een gesjilp van nog zo. Zo echt van „nietes . . . welles.” Bij de meeste kastjes ging het blijkbaar toch wat al te lastig en bleven de mussen weg, maar in twee gevallen hielden ze voet bij stuk. Vermoedelijk waren deze echtparen slanker . . .

En omdat we het na alles wat er gebeurd was, niet goed over ons hart konden krijgen opnieuw wreedaardig in te grijpen, lieten we hen in vredesnaam hun gang maar gaan. Ze hadden de slag eerlijk gewonnen.

Er worden thans twee broedsels jonge mussen groot gebracht, al de overige nestkasten — uitgezonderd het exemplaar, dat onmiddellijk door de koolmees betrokken werd — staan nog steeds te huur, maar al zijn het dan maar ordinaire huismussen, toch is het aardig te zien, hoe de ouden met voer in de snavel als mezen zo behendig en in volle vaart op de respectievelijke vlieggaten afstormen en á la minute naar binnen flitsen. Ondanks die gegarandeerde 27 millimeter . . .

Jac. Gazenbeek